

## Referat fra Den 37. internasjonale kongress for farmasihistorie i Edinburgh,



Avtroppende president, professor François Ledermann

Det internasjonale selskap for farmasihistorie (ISHP) avholdt sin biannuale kongress i Edinburgh 22. til 25 juni 2005. Den praktiske gjennomføring av kongressen

skjedde som vanlig ved det nasjonale farmasihistoriske selskap, i dette

tilfelle *British Society for the History of Pharmacy*. Dette selskap ble grunnlagt i 1967 og har ca 300 medlemmer. Selskapet utgir journalen *Pharmaceutical Historian*, som utkommer hvert kvartal. Ved siden av avvikles det regelmessige kveldsmøter og en årlig weekendkonferanse.

Kongressen åpnet med generalforsamling ISHP, med de sedvanlige poster, beretning og regnskap. Videre blir det nye styret presentert. Den eneste endring i år var at presidenten, François Ledermann (Sveits), gikk av etter 6 års funksjonstid, og ny president er Olivier Lafont (Frankrike). Det ble også bekjentgjort at neste kongress vil bli i Sevilla i 2007, deretter i Wien i 2009.

Etter generalforsamling ble kongressen åpnet av the Lord Provost of Edinburgh, etterfulgt av hilsningsstaler fra kongresskomité og ledelse i ISHP.

Hovedtema for kongressen var *People and Places*. Ca 250 deltagere fra 25 land var påmeldt kongressen. Nesten 100 foredrag eller postere ble presentert. De påmeldte foredrag ble holdt i fire parallelle seksjoner, tydelig

inndelt etter språk, slik at de engelskspråklige var samlet, likedan de tyske, franske og spanske. I tillegg til de påmeldte foredrag, ble det holdt fire lengre plenumsforedrag, med britiske foredragsholdere.

Hele det faglige arrangement ble avholdt ved Edinburgh University, møterommene var gode og lå godt samlet.

En kveld under kongressen var som alltid satt av til et formelt møte i Det internasjonale farmasihistoriske akademi. Akademiet er en lukket krets hvor man blir valgt inn etter vurdering av meritter, men møtet under kongressen er åpent for alle.

Akademiforedraget ble holdt av Dr Stuart Anderson: *Community Pharmacy and the Rise of Welfare in Great Britain*. Akademiet står også for utdeling av priser og æresmedaljer:

- Carmen Francés pris, mottager Michael Nell
- Carmen Francés medalje, mottagere Leslie Matthews(posthumt), og Leo Vandewiele(posthumt)
- 2005 George Urdang medalje, mottager Sabine Knoll Schütze, for boken: *Friedrich Hoffmann and the Pharmazeutische Rundschau: A Contribution to the History of American Pharmacy*

Akademimøtet ble avsluttet med en generøs buffet.

Det sosiale program besto i en mottagelse den første kvelden, med en enkel bespisning og godt drikke. Den avsluttende gallamiddag ble holdt i lokalene til Royal College of Surgeons of Edinburgh, som i år feirer sin 500-års dag. Middagen ble satt som en del av jubileumsfeiringen, og holdt i den store stil.



Ny president, professor Olivier Lafont (Frankrike)

Innkvarteringen var

## Orientering om Det internasjonale Farmasihistoriske Selskap.



Selskapet ble stiftet i 1926 som et tysk selskap med enkelte medlemmer fra andre land. Basert på personlig medlemskap vokste selskapet og spredte seg

internasjonalt, slik at det fra 1949 ble omgjort til et internasjonalt selskap. Sekretariat og regnskapsførsel ble hele tiden beholdt i Tyskland. Selskapet arrangerte kongresser, holdt et bibliotek (i Stuttgart) og utgav en farmasihistorisk skriftserie. Selskapet har tre offisielle språk, og tre offisielle navn:

*Internationale Gesellschaft für Geschichte der Pharmazie (IGGP)*

*International Society for the History of Pharmacy (ISHP)*

*Société Internationale d'Histoire de la Pharmacie (SIHP)*

Tilslutningen ble stor, rundt 1975 var medlemstallet nådd 1300, men selskapet var svært tyskdominert, og de fleste forhandlinger foregikk på tysk. Dette ble forsøkt endret ved at man i stor grad valgte styre fra andre land enn Tyskland, men gjennombrudd skjedde først i 1992. Da ble de nasjonale farmasihistoriske selskaper fra Øst- og Vesttyskland forenet, og de ønsket en mindre tett forbindelse med det internasjonale selskap. Det ble utarbeidet nye vedtekter for det internasjonale selskap, hvor de nasjonale selskaper nå er de ordinære medlemmer, i stedet for de personlige medlemskap. De styrende organer er nå *Extended Executive Committee (EEC)*, med delegater fra hvert medlemslands selskaper, dette organ behandler beretninger, regnskaper, velger ut neste kongressted, foretar valg av president og en *Select Executive Committee (SEC)*, som fungerer som styre for løpende saker. Kassereren velges alltid fra Tyskland, av hensyn til bankforbindelsen, de andre velges fritt fra medlemslandene. Presidenten velges for 2 år ad gangen, og kan maksimalt sitte i 6 år. Generalforsamlingen blir forelagt avgjørelsene fra EEC, og kan gi sin tilslutning eller forkaste disse.

Nyordningen ble gjennomført i Firenze i 1999, hvor François Ledermann (Sveits) ble valgt til

president. Skriftserien og biblioteket ble overtatt av det tyske farmasihistoriske selskap. ISHP utgir nå et halvårlig meldingsblad, dette har til nå ikke helt funnet sin form. I dag har selskapet 20 medlemsland. ISHP har egen webside: [www.histpharm.org](http://www.histpharm.org)

## Orientering om Det internasjonale farmasihistoriske akademi.



Akademiet, under navnet *Académie Internationale d'Histoire de la Pharmacie*, ble stiftet på initiativ fra professor G.E.Dann i 1952. Formålet er å stimulere til farmasihistorisk arbeid og samarbeid internasjonalt..

Medlemskap er lukket, og kandidater til akademiet må bli foreslått av minst 2 medlemmer, og må selv presentere sine kvalifikasjoner og relevante publikasjoner. Innvalget må være enstemmig. Antallet medlemmer fra hvert land er begrenset til seks. Akademiet avholder møte ved hver ISHP-kongress, hvor priser, akademiske medaljer blir utdelt og valg nye medlemmer blir kunngjort.

Akademiet har utgitt flere farmasihistoriske artikkelsamlinger, og utgir et halvårlig meddelelsesblad for sin medlemmer.

## Farmasihistorie ved FIP i New Orleans, 6. september 2005.

Siden 1983 har FIP-kongressen hvert år inkludert et farmasihistorisk møte. Dette arrangeres av ISHP i samarbeid med nasjonale farmasihistorikere, men rangerer også som en *FIP working group* og annonseres i kongressprogrammet.

Årets program omfattet til sammen 9 kortforedrag og posters, fra nesten like mange land. Sammendrag av disse er tilgjengelig på nettsiden [www.histpharm.org](http://www.histpharm.org)

svært bekvem, de aller fleste bodde i studenthybler ved Pollock Campus, i gangavstand fra kongressenteret. Den besto i enkle, gode rom og en, etter norske mål, overdådig frokost.

Fotos fra kongressen, tatt av Nina og Bjarne Thune, er tilgjengelig på nettsiden

[www.histpharm.org](http://www.histpharm.org)

Antallet norske deltagere var 10, av disse var 6 foredragsholdere. De fleste av disse foredrag vil bli gjentatt ved årets farmasidager.

## Referat fra vårmøtet 2005 på Alharma.



Einar Sissener

Vårens møte i Norsk Farmasihistorisk Selskap ble avholdt 12. april hos Alharma i deres lokaler i Harbitzalléen 3. Kveldens foredragsholder var Einar Sissener, og emnet var *Historien om Alharma*.

Alharma er velkjent for alle norske

farmasøyter, og de fleste følte seg nok hjemme i møtelokalene. Historien han fortalte, var bedriftens lange vei fra et apotekereid felleslaboratorium i første del av 1900-tallet, gjennom en periode som en av de største nasjonale legemiddelbedrifter, og til utviklingen mot et internasjonalt konsern. Alharma var den første norske legemiddelbedrift som gjorde dette spranget, og de fleste norske farmasøyter har vel fulgt denne utviklingen med nysgjerrighet og en del stolthet. Det gav oss likevel mye å få historien fortalt av den mann som hele tiden har sittet sentralt i utviklingen, og stått for de store beslutningene.

Etter foredraget ble deltagerne traktert med kake og kaffe avec, samtidig som det ble åpnet for spørsmål og kommentarer. Sisseners åpne og uformelle stil førte til at mange andre også åpnet seg, med supplerende kommentarer og direkte spørsmål til foredragsholderen.

Forsamlingen hadde et stort innslag av tidligere ansatte ved bedriften, som kom med sine innsiktsfulle innlegg.

Ved møtets avslutning fikk alle deltagere Alpharmas jubileumsbok *Internasjonalisering med lånte penger*, som ble skrevet til bedriftens 100-års jubileum i 2003.

I møtet deltok 32 av våre medlemmer.

## Lokale farmasihistoriske samlinger.

Ved flere museer rundt i landet finnes større eller mindre farmasihistoriske samlinger, og vi vet at farmasøyter er involvert i slike aktiviteter

Vi ønsker å utarbeide en landsoversikt over disse aktivitetene. Vi oppfordrer de av våre medlemmer som kjenner til eller er delaktige i slikt arbeid, til å melde fra til oss om virksomheten.

## NRK, Ibsenserien 2006.

NRK har i lengre tid arbeidet med en fjernsynsserie om Ibsens liv, som skal vises i Ibsenåret 2006. I den anledning har NRK i studio bygget opp begge de apotek Ibsen tjenestegjorde ved, dvs. Jens Reimanns og senere Lars Nielsens apotek, begge i Grimstad. Regissøren mener at vesentlige sider ved Ibsens senere diktning kan tilbakeføres til den tid han var ved apotekene, selv om det ikke kommer direkte til syne. Det samme syn er flere ganger hevdet av de av våre medlemmer som har konsentrert seg om Ibsen.

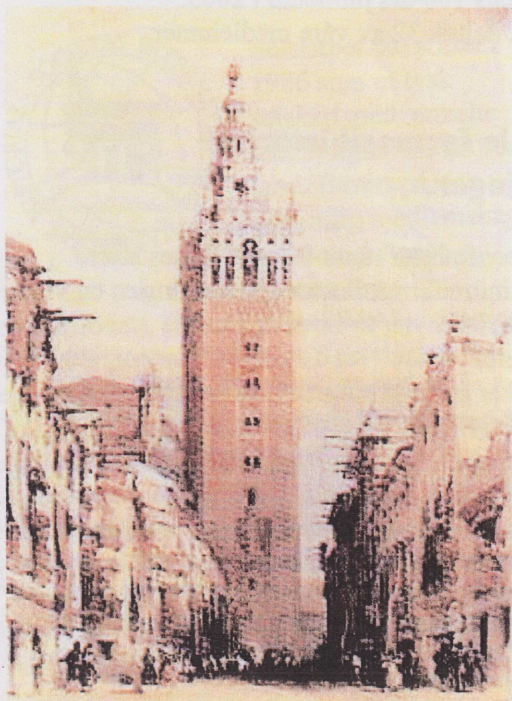
Vi kan vente oss nøkkelscener i de rekonstruerte apotek når serien sendes neste år.

Henrik Ibsen i  
Olaf  
Gulbrandssons  
strek



Henrik Ibsen

## Den 38. internasjonale farmasihistoriske kongress i Sevilla 19. til 22. september 2007.



Kongressen vil bli arrangert etter vanlig mønster. Kongressens hovedtema er: *Drugs and medicines from both sides of the Atlantic Ocean.*

Informasjon om kongressen vil etter hvert komme på nettsidene til Det internasjonale farmasihistoriske selskap, adresse [www.histpharm.org](http://www.histpharm.org)

I tilslutning til kongressen vil det også bli anledning til å delta i ekskursjoner bla. til Granada, Córdoba, Huelva og Cádiz

## I Baltikum med svenske kolleger



Tidlig i mai i år hadde jeg gleden av å være med svenske kolleger og farmasihistorikere på en tre dagers historietur til Latvia, med en avstikker til Litauen. Turen var arrangert av

Farmacihistoriska Sällskapet. Reisen gikk med fly fra Stockholm til Riga, og en dagsutflukt med museumsbesøk til Kaunas i Litauen gikk med komfortabel buss. Vi fikk likevel en omfattende omvisning i den gamle bydelen i Riga, besøk på Paul Stradin Medisinhistoriske Museum, og på Riga Farmasihistoriske Museum. Museumsguiden studerte norsk og behersket språket utmerket, selv om omvisningene foregikk på engelsk. Museet i Kaunas var tradisjonelt organisert, og et uhyre interessant sted Begge disse museene har store samlinger, med utstillingene systematisert rundt personer, noe som virket uvant for undertegnede.

Det farmasihistoriske program ble supplert med et kulturprogram hvor omvisninger og operabesøk inngikk.

Takk til svenske kolleger som arrangerte en førsteklasses tur. Jeg anbefaler andre å gjøre det samme, og at vi gjør turer av dette slaget kjent for hverandre (Henrik Andersgaard)

## Fra gamle dager Farmasien i optimismens tegn



Tegningen av A. Malcolm pryder forsiden av *The Druggist Circular* i januar 1907. Det fremstiller *The Spirit of Progress* og gir et optimistisk bilde av apotekvesenets fremtid. Det firefargete trykk var meget avansert for sin tid og viser hvilken tyngde datidens amerikanske farmasøyster la i fremstillingen av sitt fag.